

سیاست داخلی/خارجی

گفت‌وگو

مهدی محمدی، تحلیلگر مسائل بین‌الملل در گفت‌وگو با جام جم

ابتکار عمل

در دست ایران است

در ارتباط با اقدام سپاه در سرنگونی پهپاد متجاوز آمریکا و واکنش‌های کاخ سفید با مهدی محمدی، تحلیلگر ارشد مسائل بین‌الملل گفت‌وگو کرده‌ایم. او معتقد است اقدامات قاطعانه ایران در مقابل آمریکا، نهایتاً ترامپ را مجبور به تغییر رویه خواهد کرد.

❗️ در شرایط پرتنش منطقه، تصمیم قاطعانه سپاه در برابر تجاوز پهپاد آمریکایی چه پیامی برای واشنگتن و متحدانش دارد؟

این اقدام ۳ پیام عمده دارد: اول اینکه ایران در تحمیل هزینه به آمریکا تفاوتی میان سعودی، امارات و اسرائیل با نیروهای آمریکایی قائل نیست و خط قرمزی‌های آمریکا در این حوزه اعتبار ندارد. پیام دوم این‌است که ایران هم اشراف اطلاعاتی و هم اراده عملیاتی کافی برای رویارویی با آمریکا دارد و پیام سوم هم این‌که تلاش‌های آمریکا در یک ماه گذشته نتوانسته هیچ بازدارندگی معتبری ایجاد کرده و همچنان ابتکار عمل در دست ایران است. **❗️ تحلیل‌های مختلفی از اقدام سپاه در سرنگونی پهپاد آمریکایی و نتایجی که می‌تواند داشته باشد شده‌است. شما چه فکر می‌کنید؟ این اقدام چقدر در دور یا نزدیک شدن سایه جنگ تأثیر دارد؟**

اساساً شرایط فعلی، جنگی نیست. آمریکا در موضع تدافعی است نه تهاجمی. اقدامات ایران با هدف تحمیل هزینه به آمریکا در مقابل جنگ اقتصادی صورت می‌گیرد که آمریکا با عدم تمسید معافیت‌های نفتی به ایران تحمیل کرده و آن را به اوج رسانده است. تا زمانی که محاسبات آمریکا در حوزه تحریم‌ها تغییر نکند این وضعیت ادامه خواهد داشت. آمریکا قادر به انجام هیچ عملیات محدود نظامی علیه ایران نیست چرا که جنگ مستقیم منجر به باخت ترامپ در انتخابات ۲۰۲۰ یا حتی استیضاح او قبل از انتخابات خواهد شد. ضمن این‌که هر عملیات ظاهراً محدودی پاسخ نامحدود ایران را به دنبال خواهد داشت و منجر به یک جنگ تمام‌عیار منطقه‌ای می‌شود که مسلمانا خط قرمز آمریکاست.

❗️ شاهد واکنش‌های ضدونقیضی از سوی آمریکا در این رابطه بوده‌ایم. پشت پرده این واکنش‌ها چیست؟

واکنش آمریکا به اقدام ایران دو پیام عمده دارد: اول این‌که آمریکا هیچ راهبرد منسجمی درباره ایران ندارد و وقتی ایران اراده خود را اعمال کرده و به خطوط قرمز ادعایی آمریکا بی‌توجهی کند، آن وقت آمریکا هیچ گزینه واقعی در مقابل ایران ندارد و همانطور که توثیت ترامپ نشان می‌دهد حتی در پی توجیه اقدام ایران بر می‌آید. دوم اینکه این واکنش نشان می‌دهد محیط سیاست داخلی آمریکا به شدت آشفته است و دولت این کشور از لایلای دعواهای سیاسی در کشور نمی‌تواند خود را خلاص کرده و در حوزه امنیت ملی به یک دیدگاه شفاف برسد. اکنون فشارهای قابل توجهی روی ترامپ تولید شده که مضمون همه آنها این است که تیم بولتون–پمپئو یک سیاست ماجراجویانه و ناکارآمد را مقابل ایران در پیش گرفته‌اند که نتیجه آن نه فقط مهار ایران نبوده بلکه ایران را تهاجمی‌تر هم کرده‌است. من فکر می‌کنم این روند بالاخره ترامپ را مجبور به تغییر رویه خواهد کرد.

قابل توجه آقای هوك

چندی قبل برایان هوك، نماینده ویژه آمریکا در امور ایران طی سخنانی مقامات ایران را به فریبکاری و بزنگمایی دستاوردهای دفاعی خود متهم کرد. هوك در پیامی ویدئویی گفت: ایران صحنه‌های پر تپ‌اب موشك خود را با فتوشاپ خلق کرده تا به این ترتیب توانایی‌های موشکی خود را به رخ بکشد. به دنبال چنین اظهاراتی از سوی نماینده ویژه آمریکا در امور ایران، خبرنگاران در مراسمی دیدگاه محمد جواد ظریف، وزیر خارجه کشورمان را درباره این اظهارات جويا شدند. ظریف در پاسخ فقط به این جمله پسنده کرد: خواهیم دید.

اکنون پس از هدف قرار گرفتن پهپاد گلوبال هاوک آمریکا، به نظر می‌رسد تصورات برایان هوك در مورد توانمندی موشکی ایران اصلاح شده باشد.

استقبال گسترده از اقدام سپاه

انهدام پهپاد آمریکا واکنش‌های گسترده‌ای در داخل کشورمان داشت. نکته جالب این‌که چهره‌های مختلف باگرایش‌های مختلف سیاسی از این اقدام حمایت کردند و اقدام سپاه در حفاظت از حریم هوایی ایران باعث انسجام ملی شد.

در همین زمینه محمدعلی ابطی، رئیس دفتر رئیس دولت اصلاحات در توئیتر

گزارش جام جم از ابعاد راهبردی اقدام سپاه در سرنگون کردن پهپاد متجاوز آمریکایی

ضرب شست به گلوبال هاوک

❗️ آمریکایی‌ها برای سنجیدن عیار ایران، این بار پارا کم‌ی فراتر گذاشته و با اعزام يك پهپاد پیشرفته گلوبال هاوك، میزان حساسیت ایران نسبت به تمامیت ارضی خود را آزمایش کردند؛ آزمایشی که پاسخ قاطع ایران را به همراه داشت و نشان داد این موضوع، قابل شوخی نیست و فقط دو سه بار بی‌توجهی پهپاد آمریکایی به خطارهای مرزبانان ایرانی کافی بود تا پایان کار این غول ۲۰۰ میلیون دلاری در بامداد پنجشنبه گذشته، رقم بخورد. آمریکایی‌ها صبح که از خواب بیدار شدند از انهدام این پهپاد اطلاع یافتند و شروع به موضعگیری کردند و البته همچون همیشه گستره‌ای از مواضع ضد و نقیض از سوی مقامات آمریکایی ارسال شد اما در همه آنها یک موضوع مشترک بود و آن هم شوکی بود که از اقدام ایران دریافت کرده بودند.

❗️ «سوم خرداد» در ۳۰ خرداد گل کاشت

سامانه پدافندی «سوم خرداد» نیروی هوافضای سپاه، پهپاد متجاوز «گلوبال هاوک» آمریکا را ساقط کرد.

سامانه پدافندی سوم خرداد، يك سامانه پدافند موشکی با قابلیت تحرك بالاست که سال ۱۳۹۶ توسط نیروی هوافضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی رونمایی شد. این سامانه پدافندی میان برد برای انهدام انواع اهداف هوایی در ارتفاع متوسط است که از قابلیت درگیری با اهداف تا ارتفاع ۲۷کیلومتری برخوردار است. سامانه پدافندی سوم خرداد، قابلیت انهدام اهداف را در برد ۷۵ کیلومتری دارد و می‌تواند به‌طور همزمان با چهار هدف درگیری شود.

مقابله با هواپیماهای تاکتیکی و استراتژیک، بالگرد، موشك‌های کروز و پهپاد از جمله ماموریت‌های این سامانه است که می‌تواند در شرایط جنگ الكترونيك نیز به خوبی اهداف خود را سرنگون کند. سامانه موشکی سوم خرداد از دو موشك كاملا بومی به نام‌های صیاد ۲ و طائر (در چند نسل) بهره می‌برد و آن طور که برخی رسانه‌ها گزارش کرده‌اند در عملیات سرنگونی پهپاد مدرن RQ-۴C، موشك تماما ایرانی و بومی طائر به‌کار گرفته شده است.

نکته دیگر این‌که با توجه به مجهز نبودن خودروی حامل موشك‌ها به رادار، سپاه با یکی از آتشبارهای لینك شده با سامانه (آتشبارهای فرعی و نه اصلی) موفق به سرنگونی پهپاد گلوبال هاوك آمریکا شده است. از دیگر مسائل قابل توجه در این عملیات این‌که گلوبال هاوك مجهز به یکی از به‌رورترین سیستم‌های دفاع از خود در مقابل سامانه‌های پدافندی است و از يك سیستم هوشمند جمنیگ و فریب در برابر سامانه‌های پدافندی بهره می‌برد و این مساله، اهمیت رهگیری و انهدام این پهپاد با يك موشك سوم خرداد را بیشتر می‌کند.

❗️ رونمایی از قطعات پهپاد سرنگون شده

دیروز بخش‌هایی از لاشه پهپاد جاسوسی آمریکا که در نزدیکی سواحل ایران سقوط کرده بود به نمایش درآمد. سردار امیرعلی حاجی‌زاده، فرمانده هوافضای سپاه هنگام نمایش قطعاتی از این پهپاد سرنگون شده اظهار کرد: در اولین ساعات بامداد روز پنجشنبه يك فروند هواپیمای جاسوسی رژیم تروریستی آمریکا با نقض فضای سرزمین ایران و بدون توجه به خطار قرارگاه پدافند هوایی ارتش و با زیر پا گذاشتن مقررات بین‌المللی به فضای ایران تجاوز کرد و توسط پدافند هوافضای سپاه مورد اصابت قرار گرفت و ما موفق شدیم بخش‌هایی از قطعات این هواپیما را از نزدیکی

یادداشت

هیچ تجاوزی بدون پاسخ نخواهد ماند

❗️ هدف قرار گرفتن پهپاد جاسوسی آمریکایی که بسیار مدرن است در شرایط فعلی که در تحریم‌های کامل نظامی و اقتصادی قرار داریم، اهمیت بسیاری دارد. همچنین موضوع قابل توجه دیگر این است که این پهپاد توسط سامانه صد‌درصد بومی کشورمان منهدم شده‌است.

از سوی دیگر اقدام سپاه نشان داد همان‌طور که از قبل هم گفته‌ایم، اجازه نمی‌دهیم کشوری به حریم جغرافیایی جمهوری اسلامی ایران تجاوز کند. سرنگونی پهپاد جاسوسی آمریکا نشان دهنده‌هوشیاری مرزبانان و مسؤولان پدافندی کشورمان است که با هر شیء کوچک و بزرگی که وارد حریم هوایی ایران شود، برخورد می‌کنند. سرنگونی پهپاد، تجلی حقانیت و آمادگی نیروهای مدافع کشورمان و توانمندی بسیار آنها بود.

آمریکا همیشه درصدد زورگویی است و به‌دنبال این است که دیگران را تابع محض خود بداند. این در حالی است که این رویه موردقبول جمهوری اسلامی ایران نبوده و نخواهد بود. آمریکا باید بداند نظام جمهوری اسلامی مانند قبل از انقلاب نیست که این کشور به هر اقدامی علیه مردم و کشور دست بزند. در نظام جمهوری اسلامی ایران و براساس تصمیم مردم و مسؤولان لزوم حفظ استقلال بر همه مسائل دیگر ترجیح داده می‌شود. بارها نیز تاکید کرده‌ایم هیچ تجاوزی را بدون پاسخ نخواهیم گذاشت و با آن برخورد کوبنده‌ای می‌کنیم. ❗️

نوشت: رابطه‌ات با حکومت هر جور باشد، نظرت به سپاه هرچه باشد، به‌هرمیزانی دلخوری از حاکمیت داشته باشی، اما این‌که تجاوز به خاک وطن بی پاسخ نمی‌ماند، غرور انگیز است. بزرگ‌ترین منفعت ملی دفاع از سرزمین است و مهم‌ترین پاسداری، پاسداری از مرزهای زمینی و هوایی و دریایی است.

سیدکمیل باقرزاده، یکی از فعالان فضای مجازی هم نوشت: بی‌صبرانه منتظر اعطای مدال نظامی و نشان افتخار به رزمندگان دلاوری که پهپاد آمریکایی را ساقط کردند هستیم. ۱۲ریمه‌ماه سال‌روز حمله ناو آمریکایی به هواپیمای مسافربری ایرانی مناسبت نزدیک و نمادینی برای این اقدام است.

❗️ ضرب شستی از موضع اقتدار

در روز پنجشنبه اتفاقی مهم در عرصه نظامی و دفاعی کشور رخ داد که بار دیگر اقتدار جمهوری اسلامی ایران را نشان داد و باعث شد دشمنان این مرز و بوم انگشت حیرت به دهان بگیرند و جلسه پشت جلسه بگذارند که با وضعیت جدیدی که رخ داده چه باید کرد و چگونه می‌توان از زیربار این رسوایی رهایی یافت؟ ماجرا از این قرار بود که بامداد پنجشنبه ۳۰ خرداد ۹۸ در حالی که يك فروند پهپاد جاسوسی آمریکا به نام گلوبال هاوك در آسمان ایران دیده شد و با وجود هشدارهای قبلی به دیدزنی خود ادامه می‌داد از سوی سامانه دفاعی بومی سوم خرداد متعلق به پدافند نیروی هوافضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منهدم و در سواحل کوه مبارک استان هرمزگان سرنگون شد. درباره این پهپاد حرف و حدیث‌های زیادی در عرصه رسانه‌ای مطرح می‌شود اما خلاصه کلام این است که این پهپاد بسیار پیشرفته و با هزینه تحقیقاتی بسیار بالایی در اختیار ارتش آمریکا قرار گرفت.

❗️ سقوط پهپاد در مرزهای آبی ایران

بلافاصله بعد از انتشار این خبر، بیل اربن سخنگوی سنکتام (ستاد فرماندهی مرکزی آمریکا در خاورمیانه) گفت نیروی هوایی آمریکا هیچ پهپادی در حریم هوایی ایران نداشته است. ساعتی بعد ارتش آمریکا با صدور بیانیه‌ای رسماً ساقط شدن پهپاد این کشور توسط سامانه پدافندی ایران را تأیید کرد. این بیانیه مدعی شده است این پهپاد خارج از مرزهای ایران بوده است. پنتاگون ساقط کردن این پهپاد را يك «حمله بی‌دلیل» توصیف کرده است. اما گزارش‌ها نشان می‌دهد این پهپاد هدفی جز جاسوسی نداشته و عملیات سرنگونی آن در آب‌های مرزی ایران رخ داده است. پهپاد مذکور به محض ورود به مرزهای آبی کشور بلافاصله با خطار ایران مواجه می‌شود اما در پی بی‌توجهی به خطارهای صورت‌گرفته مورد اصابت قرار می‌گیرد. در همین زمینه و بر اساس داده‌ای دریافتی و محاسبات انجام‌شده توسط متخصصان سازمان نقشه‌برداری کشور، پهپاد آمریکایی در ۸ مایلی خط ساحلی جمهوری اسلامی ایران در سواحل هرمزگان حدفاصل «کرتان» و «کوه مبارک» منهدم شده است. محدوده دریای سرزمینی براساس کنوانسیون ۱۹۸۲ حقوق دریاها، ۱۲ مایل دریایی (هر مایل دریایی حدود ۱۸۵۲ متر است) از خط مبدأ ساحل دریا است.

موقعیت محل سقوط لاشه پهپاد آمریکایی

❗️ گران‌قیمت‌ترین پهپاد جهان

پهپاد گلوبال هاوک (Global Hawk) محصول شرکت نورثروپ-گرومن آمریکا با نام اختصاری RQ-4 است که به منظور اجرای عملیات‌های جاسوسی و شناسایی توسط نیروی هوایی و دریایی ایالات متحده آمریکا به کار گرفته می‌شود. گلوبال هاوک دوربردترین پهپاد عملیاتی جهان است؛ هواپیمای بدون سرنشینی با دو بال بلند بدون پس‌گرایی شبیه بال يك کلایدر که برای سوار شدن روی هوا و کاهش مصرف سوخت در ارتفاع بالا کاربرد بسیار دارد.

این هواپیما دارای مخازن سوخت داخلی در درون بال و بدنه است. بدنه هواپیما آلومینیومی است و این هواپیما توان حمل يك محموله ۹۰۰ کیلوگرمی حاوی سنسورهای شناسایی را دارد.

این مدل می‌تواند تا ارتفاع ۶۵ هزارپایی پرواز کند و چهار خدمه آن را کنترل می‌کنند. برد عملیاتی این پهپاد حدود ۱۲هزارو۳۰۰ناتیکال مایل(بیش از ۲۲ هزار کیلومتر) است و قادر به اجرای ماموریت در تمام شرایط آب و هوایی است.

گلوبال هاوک را می‌توان از جمله تسلیحات گران‌قیمت ارتش آمریکا برشمرد، چراکه قیمت هرفروند از این پهپاد با احتساب هزینه‌های عملیاتی و نگهداری آن به بیش از ۲۰۰ میلیون دلار می‌رسد و از این حیث یکی از گران‌ترین پهپادهای آمریکایی محسوب می‌شود.

به هر گونه اقدام سنسجیده نیروهای آمریکایی در منطقه هشدار داده و گفت جمهوری اسلامی ایران در دفاع از آب و خاک خود قاطعانه عمل کرده و لحظه‌ای درنگ نخواهد کرد. دیروز همچنین سفیر سوئیس به عنوان حافظ منافع آمریکا به وزارت خارجه احضار و مراتب اعتراض ایران به وی ابلاغ شد.

نماینده‌دائم ایران هم در سازمان ملل متحد طی نامه‌ای به آنتونیو گوتروش مراتب اعتراض خود از این واقعه را به دبیرکل سازمان ملل متحد اعلام کرد. در این نامه مجیدتخت‌روانچی، نماینده دائم ایران در سازمان ملل متحد نوشته: در حدود ساعت ۱۴ دقیقه بامداد روز ۲۰ ژوئن يك هواپیمای جاسوسی آمریکا در حالی که كاملاً در وضعیت استتار قرار داشت از پایگاهی در جنوب خلیج فارس به هوا برخاست و بر فراز تنگه هرمز به سوی بندر چابهار در حالی‌که همه تجهیزات شناسایی خود را خاموش کرده بود پرواز کرد؛ درحالی‌که آشکارا مشغول به جاسوسی بود.

تخت‌روانچی در ادامه این نامه آورده است: این هواپیما در حالی‌که مشغول بازگشت به سمت غربی تنگه هرمز بود با وجود خطارهای مکرری که برایش ارسال شد، وارد حریم هوایی ایران شد و متعاقباً پدافند دفاعی ایران مطابق ماده ۵۱ منشور سازمان ملل متحد آن را هدف قرار داد. ❗️

محمدجواد ظریف و وزیر خارجه

کشورمان در شامگاه

پنجشنبه به وقت تهران

درنگ نخواهد کرد. دیروز همچنین سفیر سوئیس ایران توانست بقایای پهپاد آمریکایی را در آب‌های خود پیدا کند.

ظریف در توئیتر نوشت: آمریکا علیه کشور ما به تروریسم اقتصادی روی آورده و علیه ما دست به عملیات مخفی می‌زند و حالا ما خاک ما تجاوز کرده. ما به دنبال جنگ نیستیم، اما با تعصب از زمین و آسمان و دریایمان محافظت می‌کنیم.

در همین حال، سیدعباس عراقچی معاون سیاسی وزارت خارجه کشورمان در تماس فوری با سفیر سوئیس در تهران به‌عنوان حافظ منافع آمریکا، اعتراض شدید جمهوری اسلامی ایران به دولت آمریکا به‌خاطر تعرض به حریم هوایی کشورمان را به وی ابلاغ کرده و با اشاره به این‌که این اقدام نیروهای آمریکایی برای اولین بار نبوده و بارها پیش از این نیز اتفاق افتاده است، خواهان احترام نیروهای آمریکایی به حریم هوایی و دریایی جمهوری اسلامی ایران و رعایت کامل مقررات بین‌المللی شد. معاون وزیر خارجه کشورمان باتاکید مجدد بر این‌که جمهوری اسلامی ایران خواهان جنگ و درگیری در منطقه خلیج فارس نیست، نسبت